

LATINSKI NAGLAS (AKCENT)

V latinščini je za naglas v prozi merodajen **predzadnji zlog** (*paenultima*). Pravilo o paenultimi se glasi:

- če je lat. beseda **enzložna**, je naglašena na **svojem edinem zlogu** ne glede na to, ali je dolg ali kratek (*ĕt, pāx*)
- če je lat. beseda **dvozložna**, je naglašena na **predzadnjem zlogu** ne glede na to, ali je dolg ali kratek (*hŏmo, vīta*)
- **tri-** ali **večzložne** besede se naglašujejo:
 - na **predzadnjem zlogu**, če je ta **dolg** po naravi ali stavi (*Rŏmānus, necessārius*);
 - na **predpredzadnjem zlogu**, če je predzadnji **kratek** (*Rŏmulus, pŏpulus*)

KDAJ JE PREDZADNJI ZLOG DOLG OZ. KRATEK?

1.1. Predzadnji zlog je **dolg**, če vsebuje **po naravi dolg vokal** (monoftong) ali **diftong**. Podatek o kvantiteti vokalov dobimo v vseh boljših slovarjih latinskega jezika. Dolg vokal je označen s črtico. Diftongi so vedno dolgi, zato to ni posebej označeno.

1.2. Predzadnji zlog je **dolg**, če vsebuje **po stavi dolg vokal**.

Po naravi kratek vokal postane dolg po stavi, če mu **sledita dva** (različna) **konzonanta**, **podvojeni konzonant** (-ll-, -ss-, -mm- itd.) ali **dvojni konzonant** (x ali z).

- **Toda** zloga ne podaljšujejo (oz. ne ustvarjajo pozicijske dolžine) naslednje konzonantne skupine:
 - a) **muta** (C, G, T, D, P, B) **cum liquida** (L, R), t.j. kombinacija zapornika (na prvem mestu) in jezičnika (na drugem mestu):
 - b) **zliti konzonanti QU**, ker se je u vedno izgovarjal kot dvoustničnik,
 - c) **konzonant in H** (CH, PH, RH, TH), ker se je h izgovarjal le kot pridih.

2.1. Predzadnji zlog je **kratek**, če vsebuje **po naravi kratek vokal** (monoftong).

Podatek o kvantiteti vokalov dobimo v vseh boljših slovarjih latinskega jezika. Kratek vokal je označen s polkrožcem ali pa sploh ni posebej označen.

2.2. Predzadnji zlog je **kratek**, če vsebuje **po stavi kratek vokal**.

Vokal je kratek po stavi, **če stoji pred vokalom** (*vocalis ante vocalem brevis*).

- Vendar tudi vokal pred vokalom ostane dolg, če je dolg po naravi. To se zgodi v nekaterih lat. besedah, pogosteje pa v grških tujkah (npr. herōa, Aenēas). V takih primerih bo dolg vokal posebej označen.

OZNAČI IN UTEMELJI NAGLAS NA NASLEDNJIH LAT. BESEDAH.

tenebrae

laudaveurnt

gargarizo

ligneus

legimus

ferrum